

ביאה אין לבכות . אך יש לבכות על האין  
שבמותו הוא הולך למות :  
וזהו שמבאר המד"ר אל הבכו למת זה אברהם .  
בכו בכה להולך זה עשו כפי שבארנו  
למעלה ההבדל ביניהם :

וזהו עלמו כונת המד"ר . ויקס וילך ר' לוי  
אמר מעולמו יאל . עיין במפרשים .  
והכוונה לפי שאמר אנכי הולך למות וזהו את  
הבכורה . לכן אמר עליו הכתוב ויקס וילך  
מתואר מותו בתאר הליכה וילך שיאל מעולמו .  
שחשב עיקר עולמו הוא עוה"ז :

ובולר עוד שהלדיקים הבלתי מקלקלים  
במעשים ימי חייהם שגזר עליהם  
בעת היצירה . נאמר בהם ויקרבו ימי 70  
שהימים קרבו אליו למות בהגיע קלם . אך  
הרשעים המקלקלים מעשיהם ומקללים ימי  
חייהם מפני רוע מעלליהם . המה מתוארים  
שהם הולכים למות לפי שמקריבים אל"ע אל המות .  
זהו שאמר עשו אנכי במעשי הנני הולך ומקרב  
אל"ע למות . ולמה זה לי בכורה שהוא ענין  
שלימות המעשה היסוד תכונתי . עי' במלפיה  
שמואל שבארנו בזה מאמרים נאותים :

(ב"ו ח') ויהי רעב בארץ מלבד הרעב  
הראשון אשר הי' בימי  
אברהם . כל ענין כשהוא דבר חדש שלא היה  
זמן רב מרגישים תכונתו לטובה או לרעה .  
אך דבר שהיה כבר בזמן לא כביר אין מרגישים  
תכונתו כל כך בפעם השני . ומבואר המקרא  
שהרעב שהיה בימי יצחק היה רעב חזק מאד  
נוסף על הרעב שהיה בימי אברהם . לכן  
הרגיש יצחק תכונתו וילך אל אבימלך . מלבד  
לשון תוספת כמו לבד מערי הפרד לבד  
מטף ובאלה . שאלולי שהי' הרעב חזק כל כך  
והי' רק ברעב הראשון לא הי' יצחק יולא מא"י

לארץ

משל ומליצה

יפקד להיות בזה גדר לסלימותו . ועשו בידעו  
כי עובר על גופי עבירות . אל"כ מה לי לבכורה  
לעשות גדר לזה . והוא לדמיון לאיש ישר והי'  
לו בן מבוס . והוא לא ידע אשר בט מחלל  
שבת ואוכל עריות . ויהי בנוסע הבן למרחקים  
ויאמר לו אביו בא ואלמדך דיני תוספת שבת  
עפ"י השו"ע למען תדע נאמנה זמן לשבות  
בדרך . וכמו כן צדוק לפונדקית לאכול  
החקור אם הבשר הוא בלי סירכא . הבן  
בשמעו זאת מלא פיו שחוק . ויאמר לרעהו  
הדומה לו . לחוק עשה לי אבי ללמדני זמן  
תוספת שבת . ולהבדל לאכול מסירכא אחרי  
אשר הורגלתי ליסע בשבת ולאטל בשר ערופה  
עלמה . זהו עלמו שאמר עשו הנה אנכי הולך  
למות לעשות עבירה שחיבים עליו סקילה .  
שחיבין עליו מיתה אל"כ למה זה לי בכורה  
הגדרת גם בדבר המותר להרחיק מן הביעור :

שם הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה .  
במלוי המדות בארנו שבה מובדלים עדת  
לדיקים מעדת רשעים . שאלדיקים מכירים  
עיקר משכן האדם הוא בעולם הנפשות העליון  
ובעוה"ז המה רק גברים . לכן במוהם המה  
מכונים בשם באים שבאים למכון מהנצחם  
כבוא לביתו . לא כן הרשעים המה מכירים  
עיקר מהנצחם בעוה"ז . ובמוהם המה הולכים  
ומתרחקים ממכון משכנם זהו ויאמר עשו  
אנכי הולך למות אני מן המכירים עיקר  
משכנם בעוה"ז . עד שאני מכנה אל"ע בענין  
המיתה שאני הולך להתרחק ממכוני למות .  
ואין לי תקוה על עוה"ב . אל"כ למה זה לי  
בכורה שגמולה בעוה"ב :

וזהו כונת ירמיה . אל תבכו למת בכו בכה  
להולך . על המת שמוהו מתואר בשם

(ב"ה ל"ד) ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקס וילך ויבן עשו את  
הבכורה . כפרי אחד מלא עבצת זהו מלכך בלשפה . ויבא אלהה אל  
בעל המלון אשר בכפר ויאמר קנה ממני . ויאמר לו בעל המלון אתן לך מחירה לנצח י"ש  
ויקח הכפרי הי"ש וישת ויתן לו העבצת וימחר לבדו מפניו . בהשבו כי הונה את בעל המלון .  
כן על ד"ו כאשר מחר עשו הבכורה בלחם ונזיד עדשים ויאכל וישת . מהר לקום וילך בהשבו כי  
הטעה את יעקב . ובזה הי' לאות אשר ויבן עשו את הבכורה שחשב אשר הונה את יעקב בקחתו  
נזיד עדשים מחיר הבכורה :